

Kärkölän kunta
kirjaamo@karkola.fi

Viite: Lausuntopyyntö 26.9.2025

Asia: Osayleiskaava 2050 OAS, Kärkölä

Kärkölän kunta on päättänyt aloittaa osayleiskaavan laatimisen. Osayleiskaava 2050- alueeseen sisältyvät Järvelän, Kirkonkylän ja Lappilan taajamat sekä Marttilan kylä ja näiden alueiden väliin jäävät maaseutumaiset alueet. Kaava-alueeseen on sisällytetty myös Taajamien osayleiskaavassa vuonna 2004 hyväksymättä jääneet alueet. Alustavan kaava-alueen koko on yhteensä noin 83 km². Alue rajautuu etelässä osittain Mäntsälän kuntaan ja ulottuu koillisessa pieneltä osin lähelle Hollolan kuntarajaa. Kaavan on tarkoitus korvata voimassa oleva, vuonna 2004 kunnanvaltuuston hyväksymä Taajamien osayleiskaava. Kaava kohdistuu myös osin kaavoittamattomalle alueelle.

Lahden museot/Päijät-Hämeen alueellinen vastuumuseo antaa 18.9.2025 päivätystä osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta pyydettyä lausuntonaan seuraavaa.

Arkeologinen kulttuuriperintö

Osana hanketta suunnittelualueen muinaisjäännökset on selvitetty kesän 2025 aikana. Museo on arvioinut Maanala Oy:n suorittaman inventoinnin raportin (*H. Takala, S. Perälä & J. Rahtola 2025: Kärkölä. Osayleiskaava-alueen 2040 arkeologinen inventointi*) ja toteaa sen pohjalta muinaisjäännösselvityksen olevan riittävä. Tiedot suunnittelualueen muinaisjäännöksistä ovat ajan tasalla. Museo päivittää selvityksen tulokset Museoviraston ylläpitämään muinaisjäännösrekisteriin ja edellyttää, että selvitys huomioidaan hankkeessa muinaismuistolain (29/1963) edellyttämällä tavalla. Lisäksi museo kehoittaa kaavanlaatijaa ennen luonnos- ja ehdosvaiheita tarkistamaan muinaisjäännösrekisterin ja päivittämään kaava-aineistoon suunnittelualueen viimeisimmät muinaisjäännöstiedot. Suunnittelualue on potentiaalinen varsinkin esihistorian nuorempien vaiheiden muinaisjäännösten osalta ja metallinilmaisinharrastajien alueeseen kohdistuneen kiinnostuksen takia uusia esinelöytöilmoituksia tehdään muutaman kuukauden välein: museon suorittamien löytöpaikkatarkastusten pohjalta muinaisjäännösrekisterin tietoja päivitetään varsin tiiviillä aikataululla.

Museolla ei ole hankkeesta muuta huomautettavaa arkeologisen kulttuuriperinnön osalta.

Rakennettu kulttuuriperintö ja maisema

Kunnan kaavatyölle asettamissa yleisissä tavoitteissa on huomioitu rakennetun ympäristön ja maisema-alueiden selvittäminen ja huomioon ottaminen suunnittelutyössä. Yleiskaavaa laadittaessa on tarkoitus

ottaa huomioon myös Alueidenkäyttölain 39 §:ssä säädettyt yleiskaavan sisältövaatimukset, joihin lukeutuu mm. ilmastonmuutokseen sopeutuminen ja kestävä kehitys. Vaikutusten arvioinnista tarkastellaan kaavan vaikutuksia maisemaan, kulttuuriperintöön ja rakennettuun ympäristöön.

Kaava-alueella sijaitsee valtakunnallisesti merkittävä rakennetun kulttuuriympäristön kohde (RKY 2009) *Huovilan puisto*. Alueella sijaitsee myös useita maakunnallisesti arvokkaaksi luokiteltuja rakennetun kulttuuriympäristön, eli MARY 2024 -inventoinnin kohteita tai maisema-alueita (MAMA 2024) sekä paikallisesti arvokkaita alueita tai kohteita (KUKUSE 2002-2004). Kaava-alueelle sijoittuu kaavassa suojeltuja rakennuksia sekä kirkkolailla suojeltu kohde Kärkölän kirkko. Lisätietoa jälkimmäisestä kohteesta löytyy kulttuuriympäristön palveluikkunan sivulta:

https://www.kyppi.fi/palveluikkuna/rapea/read/asp/r_kohde_det.aspx?KOHDE_ID=200573

Suunnittelualueelle ei sijoitu lakisuojeltuja (Laki rakennusperinnön suojelusta 498/2010) kohteita tai rakennuksia. Edellä mainitut tiedot tulee lisätä osallistumis- ja arviointisuunnitelmaan.

Kaavatyön aikana on tarkoitus laatia rakennetun kulttuuriympäristön ja maiseman selvitykset sekä rakennusinventointi, jotka tallennetaan Lahden museoiden rakennetun kulttuuriympäristön tallennusohjelmaan Collecteen. Selvitysten myötä tulee pohdittavaksi tarpeellisten suojelumerkintöjen osoittaminen kaavassa. Kulttuuriympäristön selvitysten pohjalta on pidetty työneuvottelu 23.10.2025 ja tästä on laadittu muistio.

Museolla ei ole osallistumis- ja arviointisuunnitelmaan muuta huomautettavaa rakennetun kulttuuriympäristön tai maiseman suojelun osalta.

Lahden museot / Päijät-Hämeen alueellinen vastuumuseo

tutkimuspäällikkö Liisa Koskelainen

arkeologi Esko Tikkala

rakennustutkija Satu Taivaskallio

Tiedoksi: Museovirasto, Hämeen ELY-keskus